

ZLATÁ ÉRA ČESKOSLOVENSKÉHO HOKEJE

První dekáda komunistické „normalizace“ byla pro českou a slovenskou společnost truchlivým časem. V dusivé atmosféře nehybnosti přinášel lední hokej možnost úniku z tíživé politické reality a zábavu při hokejových kláních v ochozech zimních stadionů, u televizních obrazovek a rozhlasových přijímačů. Československo patřilo k hokejovým velmocem: třikrát vyhrálo mistrovství světa, zazařilo na Kanadském poháru a vpravdě krůček bylo v Innsbrucku od zlaté olympijské medaile.

Mezinárodní hokejový turnaj o Pohár Rudého práva. Českoslovenští hráči se radují po vstřelení branky do sítě Vladislava Tretjaka. Zleva: Vladimír Martinec, Vladimír Lutčenko, Jiří Novák, Alexej Kasatonov a Bohuslav Ebermann, 13. září 1979. (foto: Libor Hajský / ČTK)

Jiří Holík v reprezentačním dresu ČSSR,
8. října 1970 (foto: ČTK)

Když jsme měli problém, šli jsme za Štrougalem

S Jiřím Holíkem o zápasech se Sověty, politických školeních a životě po konci hokejové kariéry

JAROSLAV ROKOSKÝ

Jiří Holík dodnes drží rekord v počtu utkání odehraných za hokejovou reprezentaci – 319. Útočník Dukly Jihlava startoval v národním mužstvu v letech 1963–1977, získal tři tituly mistra světa a dvě stříbrné olympijské medaile.

S bratrem Jaroslavem jste nerozlučně spjatí s Duklou Jihlava, kam jste přišli z Havlíčkova Brodu. V roce 1962 jste ovšem začal studovat fakultu tělesné výchovy a sportu (FTVS) v Praze a trénoval jste na Spartě. Jaké bylo pro kluka z venkova přijít do kabiny prvního mužstva?

Seděli tam všechny hvězdy. Pro mě – kluka z Brodu – to bylo něco! Já jsem v kabině ale moc neseděl. Převlékal jsem se v místnosti, kde se brousily brusle... Viděl jsem průhledem, že přímo proti mně seděl Václav Roziňák (hokejový mistr světa, vězněný v padesátých letech – pozn. aut.).

Následující sezonu už jste hrál za Duklu Jihlava. Jak k tomu došlo?

Táta domluvil, že až Jarda skončí vojnu, já budu na škole a budeme hrát za Spartu. Jenže brácha dostal infekci do nohy. Vypadalo to špatně, ale díky lékařům se z toho vyhrabal. Za půl roku začal znovu hrát a jeli do Švédska, tam si v tom samém místě zlomil

nohu. To byl malér. Táta řekl: „Hele, mladej, jdeš za bráchou na vojnu.“ Mně se moc nechtělo, ale u nás to bylo „demokratický“. (smích) Táta řekl: „Jdeš pomoci bráchovi.“ Tak jsem šel na vojnu do Dukly Jihlava, kde jsme už s bráchou zůstali.

A v příštím roce jste už debutoval v národním mužstvu.

V devatenácti letech a s národním mužstvem jsem letěl do Ameriky. Dnes už to moc nezní, ale v roce 1963 to bylo něco. Já, kluk z malého města, jsem byl najednou v Americe!

S Duklou Jihlava jste v letech 1967 až 1974, s výjimkou roku 1973, získal sedm mistrovských titulů. V čem tkvěla síla tehdejšího mužstva?

Byli jsme u vojáků, v podstatě jsme byli takoví pseudoprofici. Hodně jsme trénovali, a to tehdy ještě nebylo úplně obvyklé. Někde trénovali hráči až po práci. Sověti tehdy vyhrávali a my je kopírovali jako vzor. A pak, byli

jsme tam my mladí, ale i pár zkušených hráčů. Pitner to mužstvo dobře poskládal (hlavní trenér Dukly Jihlava v letech 1958 až 1982 – pozn. aut.).

Kde vás zastihla v roce 1968 invaze vojsk Varšavské smlouvy?

To jsme byli v západním Německu ve Füssenu. Hrávali tam dobrý hokej. Ráno někdo bouchal na dveře a křičel: „Ty vole, jsou u nás Rusáci!“ Koupili jsme si tam rádio, tak jsme ho poslouchali. Byli jsme z toho všichni vyjukaní. Ten samý den jsme pokračovali do Švýcarska. V Davosu byla nějaká demonstrace proti té invazi, tak jsme šli v tom průvodu. (smích) Jeli jsme pak domů autobusem a za Vídní, před hranicemi, jsme zastavili. Sedli jsme si tam na klády a dohadovali se: „*Pojedeme domů, nebo ne?*“ Pitner, to musím smeknout klobouk, nic takového, aby nám sebral pasy. Nechal to na nás. Měli jsme tady rodiče, své holky nebo už manželky, nebylo to tak jednoduché. Věděli jsme, jaké to bude mít následky, když někdo uteče.

V lednu 1964 jste jel na první ze svých čtyř olympiád, nepřetržitě jste pak reprezentoval až do roku 1977. Jak těžké bylo tehdy porazit sbornou, která vyhrávala šampionáty jako na běžícím páse? Co na „Rusáky“ platilo?

Platil na ně takový trošku antihokej.

Tisíce lidí vítaly 31. března 1969 československé hokejové mužstvo, které na mistrovství světa ve Stockholmu získalo bronzové medaile. Z autobusu vystupuje Jiří Holík, za ním Vladimír Dzurilla. (foto: Jan Bárta / ČTK)

Oni byli výteční. Mám velký obdiv k sovětskému hokeji, k ruskému už tolik ne. Sovětský hokej, jejich způsob tréninku, taktika, systém, to všechno pozvedlo světový hokej. Kanadani byli proti nim dřevorubci. Tam byly zákroky, dneska by za to dostali snad doživotí. Bobby Clarke nás řezal a řval na nás vždycky: „Fuck communist!“ Frantovi Pospíšilovi dal třeba koncem hole do oka!

Specifické bylo mistrovství světa

v roce 1969. Mělo se původně hrát v Praze, ale ČSSR se ho zřekla, tak se hrálo v březnu ve švédském Stockholmu. Tehdejší zápasy s „Rusáky“ výrazně přesahovaly hranice sportu, vyhráli jste dvakrát nad sbornou 2:0 a 4:3. Pro národ to byla krátce po okupaci satisfakce. Vnímal jste to tak?

Samozřejmě. My jsme byli až přemotivovaní, museli nás brzdit. Sověti byli zase zaražení z reakce publika.

Vždyť hráli skvělý hokej, lidé by jim normálně aplaudovali, a najednou místo toho slyšeli pískot a protesty. Jejich hráči přitom ani nemuseli vědět, o co vůbec jde. My jsme s nimi najednou přestali mluvit. Přitom tam byli někteří skvělí kluci: Jakušev, Charlamov...

V roce 1972 se vám podařilo vyhrát – po třiaadvaceti letech – titul mistrů světa v Praze. Očekávání národa bylo opět větší než velké,

měla to být další odplata za srpnovou okupaci. Vnímali jste tehdy ten tlak?

Celou moji kariéru měly zápasy se Sověty politický přesah. Vnímali jsme, že na to lidé čekají. Stockholm jim pozvedl náladu a doufali, že to doma zase dokážeme.

Porazit „Rusáky“, zněl příkaz doby. První zápas skončil nerozhodně 3:3 a druhé utkání, které mělo rozhodnout o budoucím šampionovi, jste vyhráli 3:2. Byla to velká úleva, že jste to dokázali a nezklamali?

Psychicky jsme to zvládli. Naopak Sověti byli zase trochu zaskočení...

Chtěli vyhrát desátý titul mistrů světa za sebou, ale v Praze se jim to nepovedlo. Známa je vaše fotografie z oslav vítězství s bratrem v objetí.

Naše máma z toho byla překvapená. Každý chlap je trochu ješitný, tak jsem byl rád, že jsem mistr světa, a brácha taky. Největší zadostiučinění to ale bylo pro naše rodiče. To byla generace, která si prožila těžký život.

Nabádali vás funkcionáři a trenéři, abyste „Rusáky“ zbytečně neprovozovali, aby to nevyvolávalo vášně a protesty v hledišti?

Ne. Myslím, že už jsme v sobě měli trochu autocenzuru.

Možná vy, ale bratr, když jste hráli s „Rusáky“, hned vystartoval na Ragulina.

To ale nemělo s politikou nic společného. To byla čistě hokejová věc. Oni se prostě nemuseli. Hráli jsme třeba s Duklou Jihlava v americkém Coloradu s CSKA Moskva a trenér Pitner říkal: „Jardo, je tam Ragulin, ne aby ses s ním začal zase rvát!“ Běžela první minuta a už na sobě leželi!

Jiří Holík (9. července 1944)

Počet ligových utkání: 553 (7x mistrovský titul s Duklou Jihlava)
 Počet ligových branek: 282
 Číslo dresu v Dukle Jihlava: 20
 Reprezentační kariéra: 1963–1977 (mistr světa 1972, 1976 a 1977, stříbrný z olympijských her 1968 a 1976)
 Počet zápasů za národní mužstvo: 319
 Počet branek za národní mužstvo: 132
 Počet startů na mistrovství světa: 14 (3x zlato, 6x stříbro, 4x bronz)
 Počet startů na olympijských hrách: 4 (2x stříbro, 2x bronz)
 Počet startů na Kanadském poháru: 1 (1976, finále)
 Číslo dresu v národním mužstvu: 20
 Přezdívka: Mladej
 Člen Síně slávy českého hokeje
 Člen Síně slávy Mezinárodní federace ledního hokeje

Bratři Holíkové po vítězném utkání se SSSR na mistrovství světa v hokeji v Praze, 20. března 1972 (foto: ČTK)

Setkávali jste se jako národní mužstvo s „Rusáky“ v rámci proklamované československo-sovětské družby?

Ano, chodívali jsme v Praze na sovětskou ambasádu. Zorganizovalo to hokejové vedení, tak jsme tam šli. Dali jsme si chlebiček a popovídali si. Bafuňáři se bavili mezi sebou a my hráči taky mezi sebou. Z té starší generace, s níž jsem začínal, jsem měl rád Staršinoва.

Oficiálně jste byli amatéři, ale ve skutečnosti profesionálové?

Vzpomínám si, že před olympiádou v Innsbrucku v roce 1964 jsme podepisovali papír, že nejsme žádní profesionálové, že máme své zaměstnání.

Jaké jste měli vojenské povinnosti jako hráči Dukly Jihlava?

V podstatě žádné. Jednou v létě jsme jeli na nějaký vojenský výcvik. Na střelnici jsme stříleli ze samopalu,

házet granátem jsme odmítli.

Mívali jste politická školení?

Ano, to byla taková sranda. Věděli, že nás to vůbec nezajímá. Vždycky někomu z nás řekli, dotyčný pak přinesl *Rudé právo* a něco z něj přečetl. Jedině když jsme jeli k ministroví národní obrany, tak jsme museli být předpisově ostříhaní. To nás kontrolovali v uniformě. Jeden čas s námi jezdil také někdo z kontrarozvědky, ale to pak zrušili. Před zájezdy jsme mívali sezení s „kontrášem“ a říkali jsme mu: „*Tak pojedte s námi,*“ na což on reagoval slovy: „*Já tam nemůžu, mě tam znají.*“

S národním mužstvem jezdili za hranice také příslušníci ministerstva vnitra, kteří měli za úkol vás hlídat, zabraňovat vám v tom, abyste se stýkali s emigranty, a dohlédnout na to, abyste se vrátili do ČSSR.

Nás tolik nehlídali, alespoň si to myslím. Všimli si ale toho, kdo za hráči

chodí, to je hlavně zajímalo. Musím říct, že se chovali nenápadně a do ničeho nezasahovali.

V roce 1974 emigrovali hokejoví reprezentanti Václav Nedomanský a Richard Farda...

„*Kluci, bylo by dobrý, abyste se s nimi nestýkali,*“ trenéři a vedení nám to takhle museli oficiálně říct, ale jinak... (smích) Když jsme přiletěli do Toronta, šli jsme hned za Vencou.

Jakou roli hrály ve sportu místní stranické orgány v Jihlavě? Ovlivňovaly nějak chod mužstva?

Před sezonou jsme chodívali na „Kremel“, tedy jihlavský sekretariát Komunistické strany Československa. Místní tajemník a lidi kolem něj nás přijali. Byli to už starší pánové a fandové, chodili na hokej, takže jsme se bavili o hokeji. Ale Honza Suchý, to byla hrozná držka, občas řekl něco proti komunistům.

Suchý byl obránce světového formátu. Měl z toho průšvih?

Přešlo se to, protože byl bohem nadaný.

Jaké platy měli hráči Dukly Jihlava v sedmdesátých letech?

Měli jsme vyšší platy než běžní lidé.

Vyšší i než v jiných hokejových klubech v republice?

Jo, to jsme měli. Možná, že kluci v Kometě Brno, kteří byli u policajtů, měli stejně.

Za co padaly nejčastěji pokuty?

Byli jsme mladí kluci, takže za nedodržení životosprávy, pozdní příchod atd. Pitner byl tvrdý, ale mazaný, někdy hned neřekl: „*Máš pokutu pětikilo, protože jsi přišel po večerce.*“ Přešel to, a když bylo potřeba, tak řekl: „*Človče, ty jsi tehdy...*“

Jiří (vlevo) a Jaroslav Holíkové v roce 1970 (foto: Zdeněk Havelka / ČTK)

Dlouholetý předseda československé vlády Lubomír Štrougal (vpravo) byl hokejovým fanouškem. Na snímku z 23. dubna 1972, kdy spolu s prezidentem Ludvíkem Svobodou a generálním tajemníkem ÚV KSČ Gustávem Husákem přijali na Pražském hradě nové hokejové mistry světa. Zleva: Jaroslav Holík, Jan Klapáč, Richard Farda a Václav Nedomanský (poslední dva v roce 1974 emigrovali a začali hrát v NHL). (foto: Jiří Karas / ČTK)

Zavřeli vás někdy?

Mě se „Souškou“, tedy s Honzou Suchým, zavřeli hned první den! Protože jsme oba Broďáci, přišli jsme na vojnu spolu. Vlakem jsme jeli v teplákách, s báglem přes rameno. Šli jsme si pro vojenskou výstroj, mladí frajeři, čepice jsme neměli. Tak nás hned na den zavřeli, protože jsme nebyli „vzorově ustrojeni“.

Chodili jste se spoluhráči na pivo?

Samozřejmě. Jihlava je dnes sice krajské město, ale je malá. Byl tady jen jeden noční klub Pasáž a pár restaurací, takže Pitner všechno

věděl. Měl to obšancované a hned se mu všechno doneslo. Když to ale bylo v rozumných mezích, nechával to být.

Kouřit vás naučil Ivan Hlinka?

Ano. Ze začátku jsem nekouřil, až pak, když přišel „Hlína“. To byl živočich! Sedávali jsme spolu a vykuřovali. Bylo nás takových víc a nemohl chybět Honza Suchý. Skončil zápas a on už stál za autobusem s cigaretou a pivem. Trenéři to věděli a někdy mu řekli: „Ale Honzo...“ V tom byli rozumní. Nebyl to takový dril, jaký měli Sověti. Ti byli pořád na dače, trénovali a trénovali...

Od zlaté olympijské medaile v Innsbrucku v roce 1976 vás dělilo pět minut...

Tam jsme měli smůlu, že nás chytla chřipka. Očkovali nás, ale přesto jsme ji postupně dostávali. Zajímavé bylo, že jsme dva dny leželi a třetí den už šli hrát! Kdo ví, jak se to podepsalo na našem zdraví. Zacloumalo to s námi, s naší kondicí. Někteří se očkovat nenechali a ti byli zdraví. V Innsbrucku jsme ale ke zlatu měli nejbliž.

Mluvil se tehdy o podivné dopingové „aféře“ kapitána Pospíšila. Lékař Trefný mu dal kodein, který byl na seznamu nepovolených léků.

Myslel jsem si naivně, že si řeknou: „Ti kluci se zasloužili o ten náš hokej, tak je pustíme.“ Ano, pustili nás, ale jen proto, že stát potřeboval valuty...

O žádný doping nešlo, to byl naprostý nesmysl.

Na prvním ročníku Kanadského poháru v roce 1976 se sešli nejlepší hokejisté světa včetně profesionálů z NHL...

Předtím už v roce 1972 Sověti vycvičili Kanadany v Americe, to koukali (Série století 1972, první měření sil mezi kanadskými profesionály a Sověty, hrálo se osm zápasů, zápasy v Montrealu a Vancouveru vyhráli Sověti, ve Winnipegu byla remíza, v Torontu vyhrála Kanada, pak se série přesunula do Moskvy - *pozn. aut.*). Na tom je krásně vidět, jak sovětský systém hokeje přispěl k rozvoji mezinárodního hokeje. My jsme s kanadskými profesionály nehráli, hráli jsme s amatéry. Profici hráli úplně jiný hokej, sice atraktivní pro Amíky, ale takový dřevorubecký. Až přišli Rusové se svým technickým hokejem, skloubeným s dokonalou kombinací...

Co jste tedy věděli o NHL?

Málo a oni nás vůbec nebrali. Víím, že když jsme tam letěli, tak o nás slavný trenér Scotty Bowman prohlásil jen: „Čechoslováci, mají hezký dresy.“

Po prvním zápase, když jste hvězdy NHL porazili 1:0, dostala kanadská prezíravost pořádnou ránu...

Samozřejmě, najednou to bylo fifty fifty.

Nabídky ze zámoří, i když jste už měl svůj věk, se musely jen hrnout.

Nehrnuly. V těch letech tam ještě nikdo nehrál. Jarda Jiřík tam byl

Jiří Holík na snímku z listopadu 2018 (foto: Pavel Paprskář / ČTK)

krátce, po jedné sezoně (1969-1970 - *pozn. aut.*) se vrátil domů. My jsme ani pro ten jejich dřevorubecký hokej nebyli vhodní hráči. Vyrůstali jsme na technickém hokeji, a tam žádný hokejista neměl svoje zuby...

Uvažoval jste někdy o emigraci?

Ne. Na to musíte mít odvahu, nevidět rodiče atd. Ven jsme ale jít chtěli, to ano.

Slibovali vám, že až vám bude 32 let a budete mistry světa, že vás možná pustí...

Pustili nás, až když nás nepotřebovali, když jsme šli výkonnostně dolů.

Projevovalo se v národním mužstvu nějaké pnutí nebo rivalita mezi Čechy a Slováky?

Trochu ano, zvláště když přišla mladší

generace, bratři Šťastní. Peter Šťastný v tom byl takový zarytý. Parádní hokejista... Hrál jsem s ním na mistrovství světa v Katovicích v roce 1976. Bylo mu devatenáct let a už bylo vidět, že je to pan hokejista. Ale ty jeho názory...

V národním mužstvu jste končil na mistrovství světa ve Vídni 1977, kde jste získal svůj třetí titul mistra světa. Nelákal vás zlatý hattrick o rok později v Praze?

Trenéři Gut a Starší mi říkali: „*Pojď ještě, pojď ještě.*“ Já už ale nechtěl, byl jsem vyhořelý. Pořád jsme byli na soustředěních, ne tolik jako Sověti, ale hodně. V klubu, v reprezentaci... Už jsem chtěl být s rodinou. Skončilo mistrovství světa a za čtrnáct dní nám přišla pozvánka na soustředění do Nymburka. Odepsal jsem: „*Jsem na zasloužené dovolené.*“

Jak vypadala vaše přijetí na Pražském hradě?

Prezident Husák o nás měl vždycky překvapivě dobré informace. Nevím, jestli ho to opravdu zajímalo, nebo jestli mu je někdo připravoval. Vykouřili jsme mu vždycky všechny cigarety. (smích) A když jsme od něj odcházeli, tak mi říkal: „*Pozdravujte bráchu.*“ To už tam Jarda nebyl, protože už skončil v reprezentaci.

Předseda vlády Lubomír Štrougal se o sport zajímal nepochybně víc.

Štrougal byl fanda. Také když jsme měli nějaký problém, šli jsme za ním.

Vysocí komunističtí funkcionáři museli vědět, že jste na stará kolena chtěli jít do zahraničí, abyste si ještě něco vydělali a zabezpečili rodiny. Mohli to povolit...

Husákovi jsme říkali: „*Soudruhu prezidente, my bychom už chtěli jít hrát ven.*“ Pamatuji si jeho slova: „*Súduhovia, my sa o vás postaráme.*“ Po skončení sportovní kariéry jsem šel učit na

základní školu a nástupní plat jsem měl 1 400 korun měsíčně.

Na sklonku kariéry vám ale normalizační režim dovolil odejít do západoněmeckého Rosenheimu. Kolik z vašeho tamního příjmu si nechával Pragosport?

Myslel jsem si naivně, že si řeknou: „*Ti kluci se zasloužili o ten náš hokej, tak je pustíme.*“ Ano, pustili nás, ale jen proto, že stát potřeboval valuty... Smlouvu s Pragosporem dělal Quido Adamec. Chytrý chlap, smlouvy uměl, ale kasírovali nás i tak pěkně. Museli jsme odevzdávat padesát nebo šedesát procent z výdělků. Platili nám z toho doma pojištění a zbytek nám dávali v boněch. Byl jsem díky tomu bonový král! (smích) Chodil nám pak takový dotazník „o věcech finančních a majetkových“, nebo tak nějak se to jmenovalo. A byla v něm taky kolonka, kolik z těch peněz, které jsme měli v cizině k dispozici, jsme ještě ušetřili. Vždycky jsme tam ze srandy napsali: „*Bohužel jsme neušetřili vůbec nic.*“

Jak vypadal život za železnou oponou v Bavorsku?

Bavorsko je nádherná země. Díky hokeji jsem různě vandroval, tedy sám, bez manželky a dětí. Rok co rok jsem jezdil na Západ. Tenkrát lidi nemohli pořádně ani k Balatonu do Maďarska, do Jugoslávie jeli jen tehdy, když dostali devizový příslib. Věděl jsem, jak se tam žije. Dnes na stará kolena říkám, že když kapitalismus, tak ten z osmdesátých let, ne ten dnešní.

Hrál jste potom ještě v Rakousku a po hokejové kariéře jste studoval pedagogickou fakultu v Brně, aprobaci tělesná výchova – zeměpis.

Studium FTVS v Praze jsem přerušil a hrál pak jenom hokej. Když se moje kariéra blížila ke konci, věděl jsem, že 30. května skončím a 1. června musím

jít někam dělat, protože jinak budu „příživník“. Šel jsem tedy na školu, abych měl vzdělání a mohl něco dělat.

Proč jste se stal kantorem, a ne trenérem?

Brácha Jarda se na to vrhnul, ale pro mě to nebylo. Celou kariéru jsem se staral v podstatě jen sám o sebe, o svoje výkony, abych byl dobrý. A teď bych se měl starat o celý mančaft? Navíc být trenérem, to znamená, že jste zase v tom samém kolotoči – zápasy, soustředění, cestování...

Kolik let jste učil?

Asi pět. Šlo o sportovní třídy v Jihlavě a ředitel školy Franta Havlík sportu fandil, takže jsem měl podmínky dobré. Dokonce mě udělali třídním a já tehdy Frantovi říkal: „*Ty vole, ty ses zbláznil, ty mě uděláš třídním!*“ Nějak jsem ten rok přežil, i když jsme pořád museli připomínat různá výročí, jako třeba Velkou říjnovou socialistickou revoluci... Zavolal jsem tehdy holky, aby k tomu udělaly nějakou nástěnkou, ale ani jsem se na to pak nešel podívat.

V čem tkvělo kouzlo vaší hokejové generace, že byla tak úspěšná?

Začínal jsem v šedesátých letech, kdy ještě hráli výteční hokejisté Vlasta Bubník, Franta Tikal a další, ale přesto neměli takové úspěchy, jaké jsme měli později my. Nejenže se nás totiž sešla parta výborných hráčů, ale i trénink šel dopředu a také ostatní věci.

Dodnes jste rekordmanem v počtu zápasů za národní tým – nastoupil jste do 319 utkání. Výborně jste bruslil, neměl jste vážnější zranění, bez výkyvů formy jste sehrál takovou porci zápasů. Spoluhráčům jste přitom pořád říkal, že už končíte...

Dnes hrají kluci hodně venku, a nemají proto tolik příležitostí hrát za národní tým. Jinak by mě už dávno překonali, třeba Jarda Jágr.

Vladimír Martinec v československém
reprezentačním dresu, říjen 1970
(foto: Jiří Karas / ČTK)

Na Západ s námi jezdilo „Okó“ a „Ucho“

S Vladimírem Martincem o povinných družbách se sovětskými hokejisty, platech hokejových hvězd sedmdesátých let a tajemných mužích z vnitra, kteří doprovázeli mužstvo při reprezentaci v zahraničí

JAROSLAV ROKOSKÝ

„Když ho někdo umí, tak je radost se na to dívat,“ odpovídá Vladimír Martinec na otázku, v čem je největší kouzlo hokeje. Hokejový útočník Tesly Pardubice získal tři tituly mistra světa a dvě olympijské medaile.

První hokejovou ligu jste začal hrát v roce 1967, tedy v necelých osmnácti letech. Jaké bylo pro kluka z venkova přijít do kabiny prvního mužstva?

To už nebylo tak hrozné. Horší bylo, když jsem přišel v roce 1965 do Pardubic, protože jsem tady nikoho neznal, kromě pana Sekery (trenér Horymír Sekera - pozn. aut.). Za ty dva roky jsem si zvykl a věděl jsem, o co jde. Můj přechod z juniorů do áčka byl pak rychlý, všechny hráče jsem znal a udělali mi mezi sebou místo. Byla to jiná doba, bylo to tu tenkrát takové domáctější, rodinné prostředí i v kabině, tedy až na jednoho vola...

V národním mužstvu jste debutoval v březnu 1969 a v příštím roce jste jel na své první mistrovství světa. Jak těžké bylo v sedmdesátých letech porazit sovětskou sbornou, která vyhrávala šampionáty jako na běžícím páse?

V sedmdesátých letech jsme měli vynikající mančaft. Základ tvořili hráči z Dukly Jihlava a zbytek byl sesbíraný po celé republice. „Rusáky“ jsme porazit chtěli, ale nelámali jsme si tolik hlavu s tím, že když prohrajeme, bude to nějaká tragédie. Je hloupé to takhle říct, ale spíš jsme měli strach, aby nám někdo neřikal, že jsme jim to museli nechat, nebo abychom nedostali moc branek. Báł jsem se, aby si ze mě někdo nedělal srandu, že jsme těch gólů dostali hodně nebo že jsme byli úplně trapní...

V roce 1972 se vám podařilo vyhrát - po třiatváceti letech - titul mistrů světa v Praze. Očekávání národa bylo větší než velké, měla to být odplata za srpen 1968. Vnímali jste tehdy ten tlak?

Tlak nebyl takový. Nebylo tolik médií jako dnes, byla jen jedna televize se dvěma programy. Profesor Kostka (trenér národního mužstva Vladimír

Kostka - pozn. aut.) vymyslel, že nás ubytují v novém hotelu v Průhonicích, byli jsme tedy mimo hlavní dění. Do Sportovní haly v Praze na Výstavišti před námi jezdili policajti s houkačkou, takže jsme tam dojeli za čtvrt hodiny.

První zápas skončil 3:3 a druhý utkání mělo rozhodnout o budoucím šampionovi. Vítězství 3:2 jste režíroval v první třetině, když jste přihrál na góly Václavu Nedomanskému a Richardu Fardovi. Byla to velká úleva, že jste to dokázali a nezklamali?

Nadšení bylo veliké. Doma se to moc nevyhrávalo. Rusové byli silní, ať se to vezme, jak chce - mistrovství světa vyhráli devětkrát za sebou. Byla to pro nás satisfakce, o to víc, že se nám to povedlo doma.

Nabádali vás funkcionáři a trenéři, abyste „Rusáky“ zbytečně neprovokovali, aby to nevyvolávalo vášně a protesty v hledišti, aby se to nezvrtlo v nějaké demonstraci a protesty?

Vůbec ne, o tom se nemluvilo. Někteří hráči byli agresivnější, ale těm bylo jedno, s kým hrají. Já byl klidnější, buď to šlo, nebo to nešlo... A když to

Útočná řada československých hokejistů: zleva Vladimír Martinec, Richard Farda a Bohuslav Štastný na snímku z 27. března 1974 (foto: Zdeněk Havelka / ČTK)

nešlo, tak jsem se snažil, aby to šlo. (smích)

Setkávali jste se jako národní mužstvo se sbornou v rámci proklamované československo-sovětské družby?

Nevím, jestli to bylo vždycky, ale bylo to často. Když bylo mistrovství světa v Praze, odvezli nás na ruskou ambasádu. Zorganizovalo to vedení s tím, že by to byl dobrý příklad té družby. Nikdo proti tomu nemohl nic říct, tak jsme tam šli. Tenkrát tam byli dva nebo tři Rusové, s nimiž se dalo mluvit.

Ze sovětského mužstva jste měl rád vynikajícího hokejistu Valerije Charlamova.

Jemu dost chutnalo a byl celkem normální – z CSKA Moskva jako jediný. CSKA byl vojenský mančaft a měl

„školení“ jako u nás v Dukle Jihlava. Jinak tam byli Ljapkin a Jakušev ze Spartaku Moskva.

Základy úspěchu položili v klubech trenéři jako Horymír Sekera z Pardubic nebo Bohumil Prošek z Kladna, kteří začali systematicky budovat tým z klubových odchovanců. Talentovaní hokejisté se postupem času vypracovali v opory, mužstvo se sehrálo. Hráči jako vy se stali stabilními členy národního týmu a úspěšnými reprezentanty.

V sedmdesátých letech, když bylo někomu třicet let, byl už na vrcholový sport starý. Pokud tedy nebyl opravdu dobrý. Tím pádem byl prostor i pro mladší hráče, jako jsem byl já nebo „Bogas“, tedy Bohuslav Štastný. Sekera to tady všechno držel zkrátka, disciplínu měl v mužstvu jako na vojně, ale celou tu generaci si

víceméně vychoval – svým rovným, férovým přístupem. Nikoho se nebál a nedal si do toho od nikoho mluvit.

Jaké povinnosti jste k domovské Tesle Pardubice měli jako hráči?

Dá se říct, že žádné, jen chovat se normálně.

V letech 1973–1977 jste vystudoval pedagogickou fakultu v Hradci Králové. Když jste nastupoval ke studiu, byl jste už mistr světa z roku 1972, mistr ligy s Teslou Pardubice v sezoně 1972/1973 a jeden z nejlepších světových hokejistů. Studoval jste, abyste se vyhnul vojně? Nebo klub nechtěl, aby jeho klíčový hráč narukoval?

Platilo to druhé. Dostal jsem odklad. Z Pardubic nás tenkrát studovalo asi pět.

Z čeho vysokoškolák s rodinou žil?

Ženíl jsem se v roce 1969, ještě mi nebylo ani dvacet let. Mužstvo dostávalo prémie, třeba dvacet tisíc, a z toho se čtyři tisíce vyčlenily na můj plat. Kluci v mužstvu to přijali. Každý dostal své, ale podepsal přitom částku o něco vyšší. Věděli, že když budu hrát, tak se udělají nějaké výsledky, a oni pak dostanou prémie.

Jaký plat měla v sedmdesátých letech hokejová hvězda v Československu?

Rozdíl v penězích nebyl tak veliký, měli jsme jen asi o 500 korun víc, než bylo běžné. Když jsem tady končil, tak jsem měl asi ty čtyři tisíce měsíčně. Výhoda byla v tom, že jsme byli populární a že jsme nemuseli chodit pravidelně do práce. Dávali jsme lidem radost a zábavu, a tak jsme měli všude známé, lidé se k nám chovali líp, než by se chovali normálně. A taky jsme se sehnali, co jsme potřebovali.

Chodili jste se spoluhráči na pivo?

Já moc ne. Kluci, kteří na pivo chodili, měli známého hospodského a ten je schovával v salonku. Chodili tam zadem, aby je nikdo neviděl. Nebylo radno chodit na veřejnost, to bylo totiž pořád: „*Pojď, dáme si panáka!*“ Když jsem si ho dal, byl jsem ožrala, a když ne, tak jsem byl nafoukanej... Tak si mezi tím vyberte.

A to jste ještě měli štěstí, že tehdy nebyl bulvár...

Přesně. Jinak tady v Pardubicích bylo pár hospod, ve kterých měli trenéři a vedení své známé. Někteří hospodští jim mnohdy ochotně zavolali: „*Máš tady toho a toho.*“

V sedmdesátých letech se nedalo přestoupit ani v rámci československé ligy...

Ano, tehdy nemohli hráči jít více méně nikam. Ti, kteří byli dobří,

Vladimír Martinec (22. prosince 1949)

Počet ligových utkání: 539 (1x mistrovský titul s Teslou Pardubice)
 Počet ligových branek: 345
 Číslo dresu v Tesle Pardubice: 13
 Reprezentační kariéra: 1969–1981 (mistr světa 1972, 1976 a 1977, stříbrný z olympijských her 1976)
 Počet startů na mistrovství světa: 11 (3x zlato, 5x stříbro, 3x bronz)
 Počet startů na olympijských hrách: 3 (1x stříbro, 1x bronz)
 Počet startů na Kanadském poháru: 1 (1976, finále)
 Počet zápasů za národní mužstvo: 292
 Počet branek za národní mužstvo: 159
 Číslo dresu v národním mužstvu: 10
 Přezdívka: Máťa
 Vítěz ankety Zlatá hokejka: 4x (1973, 1975, 1976 a 1979)
 Člen Síně slávy českého hokeje
 Člen Síně slávy Mezinárodní federace ledního hokeje

Vladimír Martinec před utkáním se SSSR na mistrovství světa v ledním hokeji v Helsinkách v roce 1974 (foto: Zdeněk Havelka / ČTK)

Mistrovství světa v ledním hokeji 1977 ve Vídni, utkání Československo – Spolková republika Německo. Vladimír Martinec (vlevo) a Bohuslav Ebermann vyrovnávají na 1:1. (foto: Jiří Krulíš / ČTK)

nemohli přestoupit ani tady u nás a byli spojení s městem, v němž hráli.

Mistrovství světa 1976 v Katovicích vám vyšlo parádně. Československo se stalo mistrem světa. Pardubická lajna Martinec – Novák – Šťastný excelovala...

Dařilo se nám, udělal jsem 19 nebo 20 bodů, kluci 16 nebo 17. Měli jsme ideální hokejový věk. Bylo to nejlepší mistrovství světa, jaké jsme odehráli, byli jsme na vrcholu kariéry.

Ten samý rok v Innsbrucku vás od olympijského zlata dělilo pět minut.

Na olympiádě nám nehrálo do not vůbec nic. V Nymburce jsme dostali očkování, ale bylo to pozdě, měli nám ho dát o týden dřív. Lehounký průběh chřipky bychom si odbyli ještě doma,

organismus by měl protilátky a byl by v pohodě. Takhle to na nás přišlo až na začátku olympiády. Kluci sice utkání odehráli, ale síly chyběly. A v tom rozhodujícím zápase s „Rusákama“, jak říkáte, nám vyloučili Edu Nováka vlastně za nic a pak ještě jednoho hráče. Rozhodčí Kompalla nás prostě udělal! Byli jsme zdecimovaní, vedli jsme, ale remíza by nám potom nestačila... Pak nám dali ještě jednu branku a bylo po zápase.

V Innsbrucku se navíc řešila ještě podivná „dopingová aféra“ kapitána týmu Františka Pospíšila. Od lékaře Otty Trefného dostal kodein, který byl na seznamu nepovolených léků.

Vyhodnotili to jako doping a odebrali nám za to dva body. Tak jsme museli Rusy porazit. Jestli si dobře pamatují, tak říkali, že to, co Franta vzal, samo

o sobě doping není, až potom, jak se to rozloží v těle... Doktoru Trefnému to nedošlo. Bylo ale jasné, že úmyslně nikdo z nás nic nezobal. Jinak – a to se moc neví – právě kvůli olympiádě doktor Zrubák poprvé začal s „flexibilitou“. To bylo protahování svalů, zvětšoval se tím rozsah pohybu. Cvičili jsme to půl hodiny před každým tréninkem, už před olympiádou. Bylo to něco nového a každému to hodně pomohlo. Kdyby v Innsbrucku nebyla ta epidemie, olympiádu bychom vyhráli. Pak následovalo mistrovství světa v Katovicích a Kanadský pohár, kde jsme všechny překvapili, protože s námi vůbec nepočítali.

První ročník Kanadského poháru 1976, tedy první velké měření sil s profesionály z NHL...

Předtím jsme s nimi hráli jen nějaké přáteláky. V roce 1972 měli Kanadani

velkou sérii s Rusy. Čtyři zápasy v Kanadě, čtyři v Sovětském svazu. A když končili, tak si sem přijeli zahrát (30. září ve Sportovní hale – pozn. aut.). Hráli jsme s nimi 3:3, vyrovnali až při power play.

Co jste tehdy věděli o NHL?

Prakticky nic. Nebylo odkud informace čerpat. Věděli jsme, že v roce 1974 utekli Ríša Farda a Venca Nedomanský do NHL, ale o tom, jak se jim tam daří, jsme moc nevěděli.

Slavné hvězdy NHL jste porazili přímo v kanadském chrámu – v montrealském Foru a nakonec s nimi prohráli až ve finále. Nabídky z NHL se musely jen hrnout...

V sedmdesátých letech tam byl jeden emigrant agent, který přemlouval hráče, aby tam zůstali. Vypadal jako

mafíán a říkal: „Zůstaň tady, budeš mít všechno.“

Když v létě 1974 útočníci Nedomanský a Farda emigrovali, jak se to projevilo v národním mužstvu?

Za měsíc jsme měli jet do německého Landshutu na soustředění. Trenér Karel Gut tam měl velké jméno. Před odjezdem za námi přišel do hotelu v Praze, kde jsme byli ubytovaní, už nevím, jak se jmenoval. Pořád měl zavřené oči a říkal nám, jakou máme důvěru. A když jsme přijeli na hranice do Rozvadova, Jirka Bubla a Milan Kuželka najednou už důvěru neměli a poslali je domů...

Uvažoval jste někdy o emigraci?

Neuvažoval. Rodiče byli už starší, nemohli bychom sem jezdit a celou rodinu i příbuzné by to poznamenalo.

Na Západ s vámi vyjžděli příslušníci Ministerstva vnitra, kteří měli za úkol vás hlídat, zabraňovat vám, abyste se stýkali s emigranty, a dohlédnout na to, abyste se vrátili do ČSSR. Jak jste na ně nahlíželi?

Bylo to jejich zaměstnání. Říkali si „Oko“ a „Ucho“. Jeden se díval a druhý poslouchal. Měli takové přezdívký. V osmdesátém roce na olympiádě v Lake Placid, když mi zlomili ruku, tak se kolem mě pořád někdo motal. Teprve když jsme přijeli domů, dozvěděl jsem se, že někdo poslal na Svaz ledního hokeje anonym, že tam chci zůstat. Proto mě pořád hlídali. Šel jsem si zakouřit a už u mě někdo byl. Za manželkou a za tchánem přišli domů, prý co jsem si vzal s sebou a jestli tam nechci zůstat.

„Oko“ a „Ucho“, kteří s vámi jezdili na Západ, se střídali?

Katowice, hala Rondo, 25. dubna 1976. Na mistrovství světa v hokeji Čechoslováci remizovali se Sověty 3:3, a získali tak titul mistrů světa a mistrů Evropy a také Pohár slušnosti. Zleva: brankář Vladimír Dzurilla, útočník Jaroslav Pouzar, obránci František Kaberle, Miroslav Dvořák, Milan Chalupa a nejproduktivnější hráč šampionátu Vladimír Martinec. (foto: ČTK)

Vladimír Martinec na současném snímku (foto: Jaroslav Rokoský)

Byli různí. Vždycky se u výpravy najednou objevili dva cizí lidé, které jsme předtím nikdy neviděli.

Projevovalo se v národním mužstvu nějaké pnutí nebo rivalita mezi Čechy a Slováky?

Co na to říct? Byli tam dva nebo tři Slováci, kteří byli vždycky ukřivdění. Pořád se jim něco nelíbilo, Češi jim pořád „ubližovali“. Mysleli si, že Slováků tam má být víc, že jsou lepší hráči.

Jak vypadala vaše přijetí na Hradě?

Bylo to více méně stejné jako dnes. V sedmdesátých letech nám řekli, že nás přijme prezident Gustáv Husák. Byl tam tehdy i předseda vlády Lubomír Štrougal. Ten nám, mně a Ivanu Hlinkovi, tehdy zařídil, že jsme šli na vojnu jen na pět měsíců. Dal pokyn ministři národní obrany: „Tihle

Na olympiádě v Lake Placid, když mi zlomili ruku, tak se kolem mě pořád někdo motal. Teprve když jsme přijeli domů, dozvěděl jsem se, že někdo poslal na Svaz ledního hokeje anonym, že tam chci zůstat.

dva na vojnu nepůjdou, ti půjdou jen na pět měsíců.“

To byla sezona 1978/79, váš půlrok v Dukle Jihlava.

Ivana Hlinku z Litvínova chtěla Dukla Trenčín, ta měla první volbu. Já šel do Dukly Jihlavy. Stejně by mě ale čekal jen jeden rok v zeleném, protože na vysoké škole jsem musel absolvovat vojenskou katedru. Navíc je Jihlava od Pardubic skoro za kopcem, tak jsem byl často doma.

Při tom přijetí na Hradě šlo asi o neformální debatu...

Ano. Nejdřív nám předali vyznamenání. Za druhé vítězství v řadě na mistrovství světa 1977 ve Vídni nám medaili ještě nedali, protože počítali s tím, že o rok později v Praze to vyhraje potřetí a dají nám Řád práce. Takhle nám dali jen medaile Za zásluhy o výstavbu a Za vynikající práci. Následoval přípitek – sklenička nebo dvě šampusu. Husák nám pak nabídl cigárko. Vedení se dost divilo, když jsme si s ním zapálili. (smích) Když pak ty fotografie z našeho setkání dávali do knížky, museli to zaretušovat. (smích) V knize tedy to cigáro už vidět není.

Když jste zmínil pražský šampionát v roce 1978, na něm jste vstřelil gól, kterým ČSSR mohla dosáhnout zlatého hattricku.

V rozhodujícím zápase však americký rozhodčí Pierce váš gól chybně odvolal. Sborná zvítězila 3:1 a tento jediný gól okradl československý tým o třetí triumf v řadě. Byla to největší křivda, jaká se národnímu mužstvu v sedmdesátých letech stala?

Je to kulatý, je to sport... Když jsme hráli mistrovství světa ve Finsku v roce 1974, kde mi zlomili nos, a nemohl jsem proto dvě třetiny hrát proti Rusům, uznal jim rozhodčí Kompalla gól nohou a ještě snad z brankoviště. A my byli druzí. Takže to bylo stříbro bez lesku.

Turnaj na olympijských hrách v Lake Placid, kde vám ve druhém zápase s Američany zlomili ruku, se národnímu mužstvu vůbec nevydařilo. Co zapříčinilo, že

reprezentace skončila až na pátém místě? Generační výměna?

Jak říkáte – většina z nás byli už třicátníci. Už to nebylo ono...

Měl ten neúspěch nějakou dohru?

Něco se sice napsalo v novinách, ale normálně se jelo dál. Ještě jsme byli na mistrovství světa v Göteborgu v roce 1981, tím jsme končili.

Tehdy jste už mohl s Ivanem Hlinkou odejít do NHL.

S Ivanem jsme byli domluvení, že tam po tom mistrovství půjdeme, ale já to nakonec vzdal. Rozleželo se mi to v hlavě a říkal jsem si: „Pořád v letadle, pořád někde na cestách, manželka tam bude s dětmi sama. Co tam budeme dělat? Rodiče jsou už taky starší...“

Naproti tomu Bavorsko je za rohem...

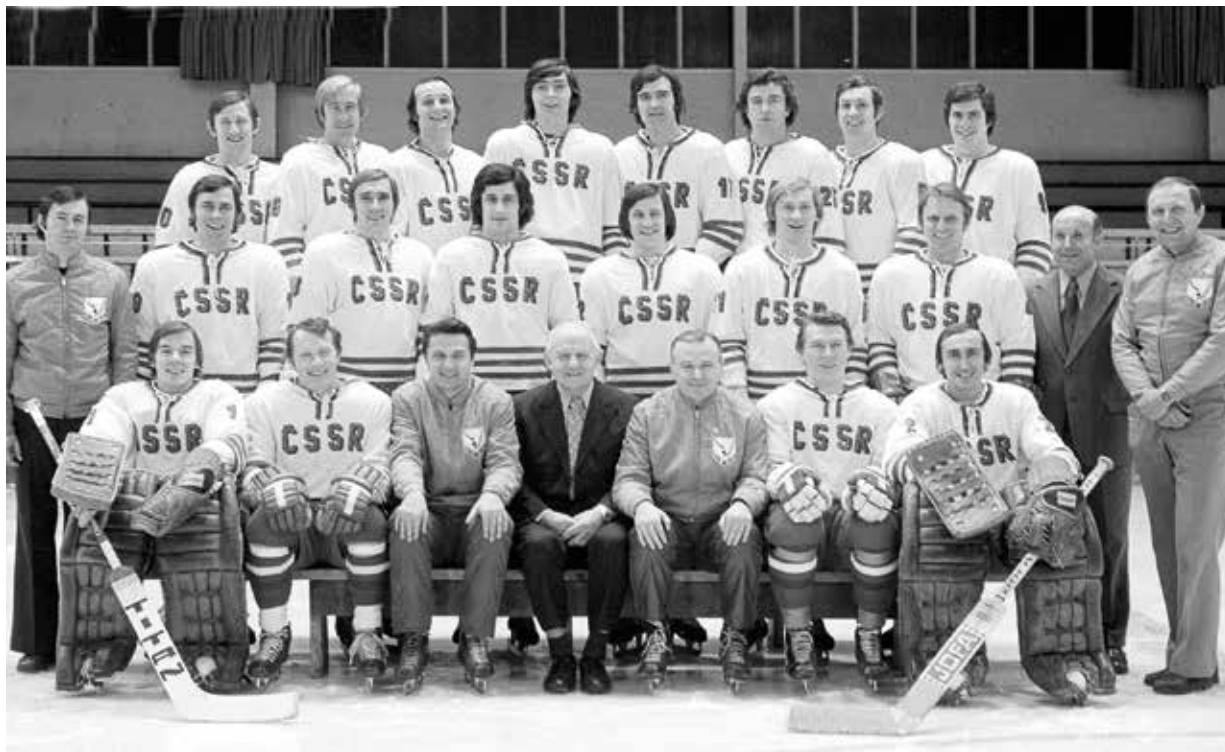
Právě.

Jak se lišil život za železnou oponou a v západoněmeckém Kaufbeurenu?

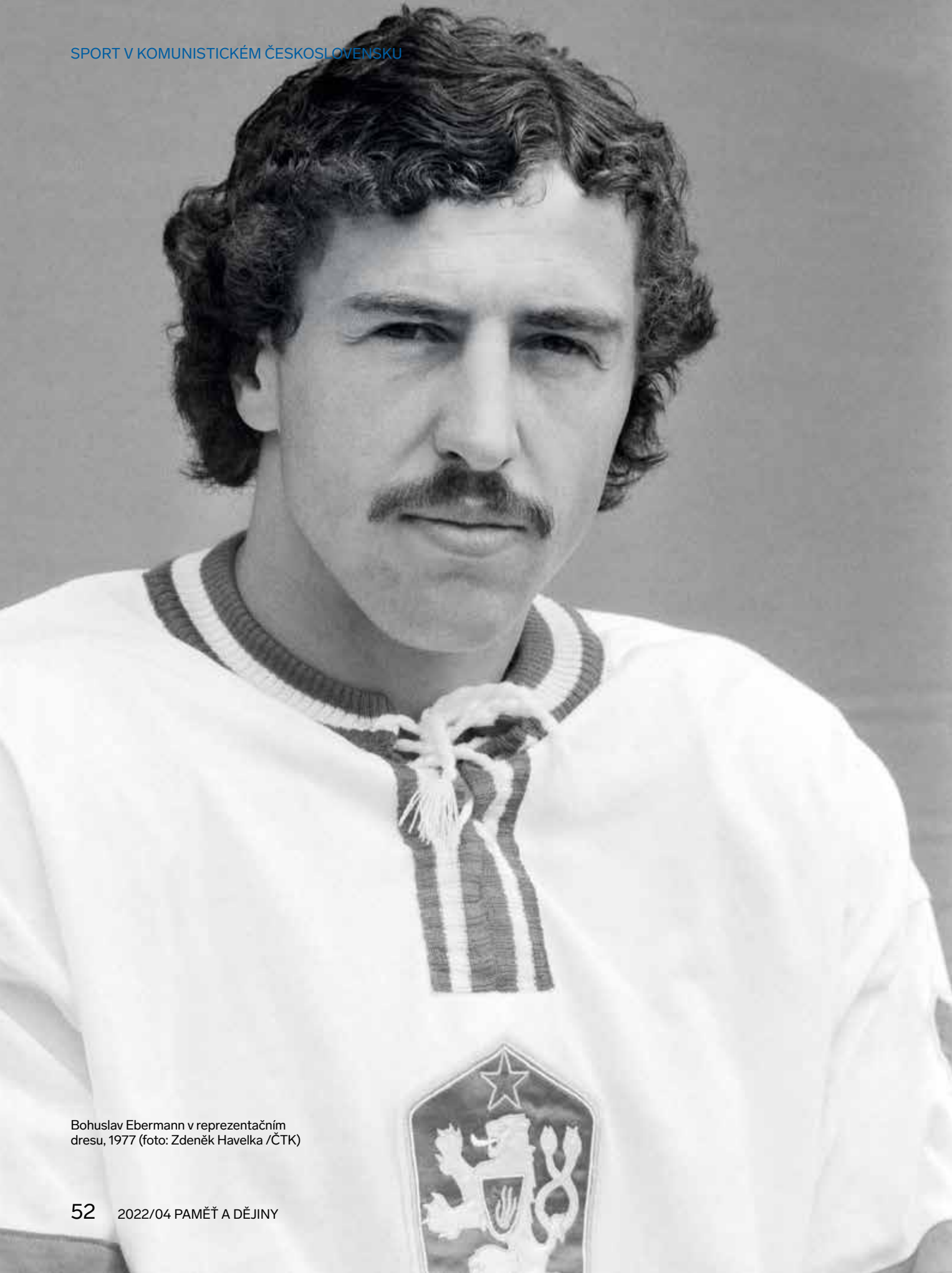
Když jsme tam přijeli v roce 1981, nějaký velký rozdíl jsme neviděli. Ano, bylo tam vše čistší a upravené, ale chování lidí bylo zhruba stejné jako u nás. Jak říkáte, je to kousek za hranicemi a mentalita lidí je podobná. Že byli v něčem dál, to bylo jasné. V obchodcích bylo už tehdy to, co je tady až dnes. Ale jinak na tom byli stejně, jen mluvili jinou řečí.

V čem tkví kouzlo hokeje?

Když ho někdo umí, tak je radost se na to dívat!

Hokejové mužstvo ČSSR pro zimní olympijské hry v Innsbrucku. Sedící zleva: Jiří Crha, Jiří Holík, trenér Ján Starší, předseda výboru Svazu ledního hokeje ÚV ČSTV dr. Zdeněk Andršt, trenér Karel Gut, František Pospíšil a Jiří Holecěk. Stojící uprostřed zleva: masér Pavel Křížek, Jiří Bubla, Miroslav Dvořák, Jaroslav Pouzar, Bohuslav Šťastný, Jiří Novák, Oldřich Machač, sekretář výboru Svazu ledního hokeje ÚV ČSTV Oldřich Fairaizl a lékař MUDr. Otto Trefný. Stojící nahoře zleva: Vladimír Martinec, Josef Augusta, Eduard Novák, Ivan Hlinka, Milan Kajkl, Bohuslav Ebermann, Milan Nový a Milan Chalupa. (foto: ČTK)

Bohuslav Ebermann v reprezentačním dresu, 1977 (foto: Zdeněk Havelka /ČTK)

Měli jsme chuť „Rusáky“ porážet

S Bohuslavem Ebermannem o moci stranických funkcionářů nad hokejisty, proč odmítal lukrativní nabídky z NHL a emigroval až po konci své hokejové kariéry

JAROSLAV ROKOSKÝ

Bohuslav Ebermann spojil hokejový život s klubem Škoda Plzeň. V roce 1976 vybojoval s reprezentačním mužstvem stříbrnou olympijskou medaili a o rok později se stal mistrem světa.

První hokejovou ligu jste začal hrát v roce 1966, tedy v necelých sedmnácti letech. Jaké bylo pro kluka z venkova přijít do kabiny prvního mužstva?

Já byl původně „rybníkář“, odkojený vochovským rybníkem. Za žáky Spartaku Plzeň jsem začal hrát v roce 1956, a všechno jsem tak prožíval se svými kamarády. Řešil se tenkrát generační problém a došlo na doplnění dospělých několika juniory. Tým začal trénovat Vlastimil Sýkora, který vzal mě, svého syna Marka, Sašu Burdu, Karla Trachtu a Jirku Neubauera do áčka. Tím nám nastartoval kariéru. Z kabiny starých borců jsme byli trochu vykulení, ale měli jsme tam velkého zastánce Standu Sventeka, který nad námi držel ochrannou ruku.

Kde vás zastihla invaze vojsk Varšavské smlouvy 21. srpna 1968?

Narukoval jsem 1. července na vojnu do Dukly Jihlava. Tam jsem absolvoval normální přijímač, a protože jsme

byli úplní nováčkové, tak když první mužstvo odjelo na zájezd na Západ, nás nechali doma a převeleli do Dukly Hodonín. A právě tam mě zastihl 21. srpen. Neměli jsme žádné zbraně, samopaly nám zamkli. Koukali jsme na ruské tanky, jak jezdí okolo... Bylo to strašné! Přicházely k nám zprávy, že Dukla Jihlava dostala nabídku hrát německou ligu, švýcarskou ligu a že se už nevrátí. Ale když jste voják a emigrujete, je to dezerce a za tu je vysoký trest. Takže se vrátili. My nováčkové jsme jeli zpátky do Jihlavy, kde se dělal výběr, kdo se dostane do áčka. Po týdnu přípravy za mnou přišel Standa Neveselý (asistent trenéra Jaroslava Pitnera - pozn. aut.) a zeptal se mě: „Co, mladej, chceš zůstat v Dukle Jihlava?“ Odpověděl jsem mu: „Soudruhu majore, to je zbytečná otázka, to je jasný, že tu chci zůstat!“ A zůstal jsem.

První utkání jsem hrál ve třetí lajně se Zdeňkem Mrázem (narukoval z Komety Brno) a Frantou Vorlíčkem (narukoval ze Sparty Praha). Hráli jsme doma proti Kometě Brno a prohráli jsme 0:7... To byl tedy debut! (smích) Druhý zápas jsme jeli hrát

do Zlína, tehdy Gottwaldova, což byl nováček první ligy. Po první i druhé třetině jsme prohrávali. Pamatuju si to jako dnes. Trenér Pitner přišel do kabiny a říká nám: „Stáhneme to na dvě pětky, abychom se dostali víc do tempa.“ Říkal jsem si, že si nebudu ani zavazovat brusle, protože budu sedět na střídačce. „Řeknu vám sestavu,“ pokračoval Pitner. „První pětka – Suchý, Šmíd, Holík, Holík a Ebermann.“ Koukal jsem na něj jak vykulený! A pak jsem hrál celou sezonu s Holíky.

Jaké to bylo hrát s bratry Holíky v první lajně?

To byla hokejová škola. Pocta! Vezměte si, že jsem 1. července narukoval jako hráč z druhé ligy. To bylo úžasné! Pérovali mě. Jarča Holík řval ale na všechny a Jirka mi před každým zápasem kontroloval hokejku, jestli ji nemám moc zahnutou, aby mi neutíkaly puky. Já jsem levák, hrál jsem s nimi pravé křídlo přes ruku.

Na ledě pravé křídlo, v kasárnách střelec tanku – jaká to byla vojna?

(smích) My jsme měli v tom tanku, když jsme dělali střelby, jenom matorážku, tam nebyly žádné granáty. Výcvik jsme měli vždycky po sezoně. Já měl potíž se tam vejít, tank je malý, a kdo má přes 180 cm, mlátí se tam do hlavy. Na vojnu ale vzpomínám rád. Byla dobrá, naučila nás pořádku.

Mistrovství světa v ledním hokeji v Helsinkách v roce 1974, utkání ČSSR–SSSR. Českoslovenští reprezentanti, zleva: Richard Farda, Bohuslav Ebermann a brankář Jiří Holeček. (foto: Zdeněk Havelka / ČTK)

Hrálo se třeba doma v pátek v Jihlavě, vyhrálo se, velká euforie – a druhý den ráno chodil Standa Neveselý a kontroloval nám komínky. Kdo neměl věci složené, tomu je vyházet oknem na dvůr. Kluci si pak hledali košile na té hromadě...

V sezonách 1968/69 a 1969/70 jste vyhrál titul s Jihlavou. Proč se to nikdy nepovedlo s domovskou Plzní?

Neměli jsme nikdy takový výběr hráčů, jaký byl v Jihlavě. Vždycky jsme byli spíš průměrný mančaft. Za mé éry, když jsem hrál v Plzni, jsme byli maximálně na pátém místě, výš jsme se nedostali.

V národním mužstvu jste debutoval v prosinci 1968 proti Kanadě. Potom jste stále reprezentoval, ale světové šampionáty vás mýjely.

Na své první mistrovství světa jste odjel až v roce 1974.

Po debutu v Kanadě jsem se vrátil domů a hráli jsme v Bratislavě, kde jsem si naštlpl ruku. Vypadl jsem na dva měsíce z národa a zpátky se dostat bylo těžké. Tenkrát tam byla obrovská konkurence – Ríša Farda, Venca Nedomanský, Jarda a Jirka Holíkové. Vždycky jsem byl ve výběru na mistrovství světa a pak jsem jel domů...

Zpátky do národního mužstva jste se ale dostal a pak nepřetržitě reprezentoval až do roku 1981. Jak těžké bylo tehdy porazit sbornou, která vyhrávala šampionáty jako na běžícím páse? Co na „Rusáky“ platilo?

Měli velký výběr. My jsme mohli dát dohromady jedno vynikající

družstvo, oni jich mohli dát dohromady třeba pět. Platilo na ně dát gól první a znervóznit je. My jsme je mohli porazit, ale oni nás porazit museli. Nic jiného než první místo pro ně neexistovalo.

Nabádali vás trenéři a funkcionáři v sedmdesátých letech, abyste sovětské hráče zbytečně neprovokovali, aby to nevyvolávalo vášně a protesty v hledišti?

Vůbec ne, nikdo nám nic neříkal. Ale my jsme byli proti nim vždycky hodně namotivovaní, protože jsme věděli, jakou to udělá celému národu radost.

Setkávali jste se v národním mužstvu s „Rusáky“ v rámci proklamované československo-sovětské družby?

Někdy ano. Když u nás bylo mis-

trovství světa nebo když to vedení zorganizovalo.

Oficiálně jste byli amatéři, ale ve skutečnosti profesionálové. Jaké jste měli jako hráči povinnosti ke Škodě Plzeň?

My jsme jenom trénovali a každý měsíc jsme si chodili do továrny pro výplatu. Franta Pospíšil to jednou krásně pojmenoval, že jsme profesionálové s amatérskými podmínkami. Když jsem se vrátil z vojny, můj první nástupní plat ve Škodovce byl 1 380 korun měsíčně. Za každý vyhraný zápas v lize bylo 400 korun, tím se dalo vydělat něco navíc, ale musel jste vyhrávat. A jaké jste měli povinnosti? Dobře reprezentovat Škodovku.

A když někdo udělal průšvih?

Tak ho poslali do práce, tenkrát se trestalo prací! (smích) Stávalo se to ale málokdy. Dotyčného pak dali do kovárny nebo do slévárny, kde třeba uklízel.

Za co padaly nejčastěji pokuty?

Bohuslav Ebermann (19. září 1948)

Počet ligových utkání: 419 (2x mistrovský titul s Duklou Jihlava)
 Počet ligových branek: 211
 Číslo dresu ve Škodě Plzeň: 25
 Reprezentační kariéra: 1968–1981 (mistr světa 1977, stříbrný z olympijských her 1976)
 Počet startů na mistrovství světa: 6 (1x zlato, 4x stříbro, 1x bronz)
 Počet startů na olympijských hrách: 2 (1x stříbro)
 Počet startů na Kanadském poháru: 1 (1976, finále)
 Počet zápasů za národní mužstvo: 177
 Počet branek za národní mužstvo: 80
 Číslo dresu v národním mužstvu: 25
 Přeždívká: Bogan
 Člen Síně slávy českého hokeje

Já jsem žádné pokuty nedostával, já byl strašně hodný hráč. Mohly být pokuty za zbytečné vyloučení, že to odneslo mužstvo, že prohrálo. Za pozdní příchod na trénink se to někdy řešilo pokutou, ale ty pokuty nebyly veliké. Byli jsme pod takovým dohledem, že jsme ani žádné kraviny nedělali. (smích)

Chodili jste spolu na pivo?

My jsme byli taková velká rodina.

Hráli jsme spolu dvanáct let, znaly se naše manželky, znaly se naše děti. Slavily se společně svatby, narozeniny, prostě všechno možné. Vidali jsme se vlastně furt.

Maturoval jste na průmyslové škole a po návratu z vojny jste začal studovat pedagogickou fakultu v Plzni, aprobaci tělesná výchova a zeměpis.

Studium jsem končil v roce 1980. Hrál jsem hokej a studoval externě, dostával jsem od kamarádů přednášky a chodil na zkoušky. Chtěl jsem mít pojistku do dalšího života, až skončím. Protože hokejová kariéra je krátká.

Jakou roli hrály místní stranické orgány? Promítaly se do chodu mužstva nějaké vnější vlivy?

My jsme v roce 1978 v památném utkání s Duklou Trenčín spadli z první ligy (o sestupu rozhodla až 17. série trestných střelení na neutrální půdě v Brně - pozn. aut.). V národním mužstvu jsem už hrál s Vládou Martinem a Jirkou Novákem z Pardubic. A Pardubice mě

Ivan Hlinka (vlevo) a Bohuslav Ebermann se snaží překonat kanadského brankáře Dona McLeoda, 1974 (foto: Jiří Kruliš / ČTK)

Mezinárodní hokejový turnaj o Pohár Rudého práva. Kapitán československého týmu Bohuslav Ebermann přebírá pohár za druhé místo od předsedy ÚV ČSTV Antonína Himla, vlevo Zdeněk Andršt ze Svazu ledního hokeje. (foto: Libor Hajský / ČTK)

chtěly. Trenéři národa Karel Gut a Ján Starší prosazovali, abych tam šel, tady to ale muselo projít jedním hokejového oddílu, na kterém byl přítomen předseda stranického výboru Škodovky a ten řekl: „Nikam nepůjde, bude tady!“

V národním týmu v sedmdesátých letech často společně hrály klubové dvojice. Vy jste jednu takovou vytvořil s Milanem Kajklem, výborným obráncem Škodovky. Oba jste reprezentovali ČSSR i na olympiádě v Innsbrucku 1976. Od zlata vás tam dělilo pět minut...

Ano, vedli jsme 3:1. Nepovedlo se to, protože jsme tam měli jednoho „velkého kamaráda“, německého rozhodčího Kompallu. Vyloučil nám dva hráče, Edu Nováka a Frantu Kaberleho. „Rusáci“ hráli přesilovku, snížili na 3:2 a pak vyrovnali na 3:3. A v tu chvíli to pro ně byl vyhraný turnaj, protože se hrálo na skóre a oni dávali hodně gólů. A půl minuty před koncem nám dali ještě na 3:4...

Co ta podivná „dopingová aféra“ kapitána týmu Františka Pospíšila? Lékař Otto Trefný mu dal

kodein, který byl na seznamu nepovolených léků...

Tenkrát jsme tam měli velikánský problém, onemocněli jsme chřipkou a pak se stalo to, co říkáte. Prohráli jsme kvůli tomu kontumačně s Polskem. Svaz dostal velkou pokutu, Trefný byl potrestán. Franta nesměl hrát, a to byla velká ztráta, byl to náš stěžejní obránce. A navíc jsme hráli s tou chřipkou. Místo toho, abych si lehl jako půlka mančafu, šel jsem hrát. Bylo nás jen pár. Odnesl jsem to – kritizovali mě, že jsem nedal žádný gól...

A nevzali vás pak na šampionát do Katovic...

Přesně, jenom kvůli tomu. Potom byla nominace, tady jsem měl trenéra Habra (trenér Škody Plzeň v letech 1973 až 1978 – pozn. aut.). A když se o mně mluvilo, tak místo aby mě podržel, řekl: „Když máte lepšího, tak ho neberte.“ A tím pádem jsem vypadl z nominace národního mužstva a vrátil se pak až na mistrovství světa ve Vídni.

Na prvním ročníku Kanadského poháru 1976, kde se poprvé sešli

nejlepší hokejisté světa včetně profesionálů z NHL, jste ale reprezentovali. Co jste tehdy o NHL věděli?

Zpráv bylo pomálu, ale sledoval jsem to odmalička. Moje oblíbené mužstvo bylo Toronto Maple Leafs. Sehnal jsem někde nějaké jejich fotky. To víte, měli jsme napumpovanou hlavu, že to jsou nejlepší hráči světa. Nevěděli jsme, jestli s nimi budeme vůbec schopní hrát.

Obavy byly úplně zbytečné. Hvězdy NHL jste v prvním zápase porazili gólem Milana Nového. Nabídky ze zámoří se musely jenom hrnout...

Potom byla ještě taková série, Kladno a Pardubice tam hrály s profíky a já posílil s několika reprezentanty Pol-di Kladno. Dva zápasy jsme vyhráli, v Chicagu a Torontu, jeden remizovali s New York Rangers a jeden prohráli v Clevelandu. Tam jsme se už viděli doma a hráli špatně. Krásný zážitek to byl v roce 1978. Proti Chicagu jsme vyhráli 6:4 a já dal Tonyemu Espositovi tři góly! Po zápase jsme byli na večeri, přišel tam Stan Mikita (kanadský hokejista slovenského původu, legenda Chicaga – pozn. aut.) a ptal se: „Který je ten Ebermann?“ – „To jsem já.“ – „Hele, tady máš smlouvu. Už ti to připravili – 350 tisíc dolarů na sezonu. Podepiš to a hned tu zůstaň.“ – „Stane, já mám doma manželku a dítě, já tady zůstat nemůžu.“ – „Přes Červený kříž to zařídíme.“ Nepodepsal jsem.

V roce 1974 emigrovali hokejoví reprezentanti Václav Nedomanský a Richard Farda, potom ještě bratři Štastní, dále Vítězslav Ďuriš, Miroslav Fryčer a další výborní hokejisté...

„Velikáni“ nahoře zjistili, že je to ostuda, že musí dobří hráči utíkat, a rozhodli se, že nás budou pouštět. V roce 1981 jsem tedy byl oficiálně draftovaný do Detroitu. To už tam byl Venca Nedomanský manažerem a volal mi: „Přijď, budu nad tebou držet ochrannou ruku.“ To jsem zase kvůli mé bývalé ženě neudělal. Lákalo mě to, ale měl jsem zodpovědnost vůči rodině.

Při vaší rychlosti byste měl velkou šanci se prosadit.

Jedni mi říkali, ať tam jdu. Největším podporovatelem byl trenér Luděk Bukač. „Oni tě nedohoní,“ říkal mi. Druhá půlka zase říkala: „Ty vole, ty až tam půjdeš, tak ti zlámou ruce, nohy. Bereš jim práci. Nemají Evropany rádi.“ Tím mě trochu zviklali. Potom mi zavolal Jirka Novák, že má dva fleky v Lausanne, tak jsem šel tam.

Na Západ s reprezentací vyjžděli příslušníci Ministerstva vnitra, kteří měli za úkol vás hlídat, zabraňovat, abyste se stýkali s emigranty, a dohlédnout na to, abyste se vrátili do ČSSR. Jak jste na ně nahlíželi?

My jsme moc neřešili, jestli nás sledují, nebo nesledují. Jednou jsme byli s národním mužstvem na soustředění v Landshutu. V té době tam utekli Josef Cvach a Rudolf Hejtmánek ze Sparty. „Očka“ věděla, kdo kde byl. Ríša Farda říkal: „Trošku je doběhneme.“ A pak nám řekl: „Kluci, teď jsem mluvil s Pepíkem Cvachem. Máme s ním sraz v tomhle hotelu.“ Oni tam běželi a my jsme byli jinde... (smích)

Věděli jste, kdo to je?

Věděli, protože vždycky přišel někdo,

koho jsme neznali. Některým to bylo i blbý. Necítili se mezi námi dobře. Věděli, že jsme na ně naštvaní.

Prohlíželi vás na hranicích?

Vždycky když se vracím přes Rozvadov, u toho parkoviště vpravo si vzpomenu, jak jsme tam stavěli a vyplňovali celní prohlášení. A čekali, jestli nás budou prohlížet, nebo ne. A vždycky když nás prohlíželi, bylo to na udání...

Projevovalo se v národním mužstvu nějaké pnutí nebo rivalita mezi Čechy a Slováky?

Nezažil jsem to. Se Slováky jsme byli na vojně, bylo to normální. Vedle mě seděl v kabině Vlado Dzurilla, který mě vždycky uklidňoval... To byl bezvadný kluk.

Mistrovství světa a Evropy v roce 1978 v ledním hokeji v Praze, utkání ČSSR–Švédsko. Bohuslav Ebermann se raduje z první branky československého týmu, kterou vstřelil do sítě Gorana Högosty. (foto: Jiří Kruliš / ČTK)

Říkalo se, že jedna pětka musí být slovenská...

V roce 1978 bylo mistrovství světa v Praze. Na první zápas jsem byl nominovaný s Peterem a Mariánem Štastnými, to ještě Anton nehrál. Marián si mě vzal stranou a říkal mi: „*Ted' jsme tady na mistrovství světa a my jsme tady od toho, abychom byli nejlepší lajna. Jdeš do toho s námi?*“ (smích) Tak jsem řekl: „*To je jasné, že do toho s vámi jdu!*“ Byli dost ambiciózní.

Váš nejlepší šampionát bylo mistrovství světa ve Vídni 1977. Československo se stalo mistrem světa, byl jste vyhlášen nejlepším útočníkem turnaje, dal jste rozhodující gól v zápase se Švédskem, který jsme pak mohli vidat ve znelce pořadu Branky, body, sekundy.

Tenkrát se mi velice dařilo. Do každého zápasu jsem nastupoval s velkou radostí a vervou, že se mi bude dařit. Vybavuje se mi vítězství nad „Rusáky“ 4:3. A další věc, která se mi z toho mistrovství vybaví, je negativní, jak jsme hráli poslední utkání s Kanadou 2:8. To byli normální blázni! Paieement, McKechnie a další nás celou dobu mydlili a zastražovali a my na to nebyli zvyklí.

Vždycky se vám ale dařilo proti Švédsku.

Za celou kariéru, co jsem hrál proti Švédsku, jsem prohrál snad jen jednou. Ve Švédsku jsem měl přezdívku „švédský vrah“. Třeba ten gól ve Vídni, co jsem dal na konečných 2:1. Lindgren na mě hrál „osobku“ a celý zápas mě řezal. Domluvil jsem se s Vládou Martincem, že když vyhraje bule, vyrazím a on mi to hodí dopředu takovou žabkou. Lindgren tam stál, přeskočilo mu to hokejku a já jsem dal vítězný gól.

Na šampionátu 1978 v Praze jste mohli dosáhnout zlatého hattricku. V rozhodujícím zápase však americký rozhodčí Pierce chybně

odvolal gól Vladimíra Martince. Sborná zvítězila 3:1 a tento jediný gól okradl Československo o třetí triumf za sebou.

Tenkrát jsme si mysleli, že vyhraje me. V prvním zápase jsme „Rusáky“ porazili 6:4. Ke konci předposledního zápasu se Švédskem jsem narazil do branky, která byla tehdy napevno. Pochroumal jsem si kyčel a ten druhý zápas s „Rusákama“ nedohrál. Po první třetině jsem musel zůstat na střídačce. Byli jsme smutní a pak přišel do kabiny předseda ČSTV Antonín Himl a řekl nám: „*Dneska by ty ‚Rusáky‘ porazili i Švýcaři.*“

Jak vypadala přijetí u Gustáva Husáka na Hradě?

Přece jen jsme to brali jako poctu, byl to prezident. Největší legrace byla, když Husák přišel a měl cigarety. Zeptal se nás: „*Kdo si dá?*“ Vláda Martinec a další kuřáci si vzali. Trenér říkal: „*Oni nesmějí kouřit.*“ A Husák mu na to odpověděl: „*Súdruh trenér, tady poroučím já!*“ (smích) Jediný, koho hokej opravdu zajímal, byl předseda vlády Vladimír Štrougal. Ostatní, jako městský tajemník KSČ v Praze Antonín Kapek a ta družina okolo, ty ne. Brali to jenom jako „*reprezentaci socialistické vlasti*“. Byla to pro ně velká reklama.

Úspěšní sportovci dostávali státní vyznamenání.

To si už nepamatuji, protože to pro mě nebylo důležité. Dostávali jsme titul Mistr sportu a Zasloužilý mistr sportu.

Turnaj na zimních olympijských hrách v roce 1980 v Lake Placid se mužstvu vůbec nevydařil, reprezentace skončila až na pátém místě. Tehdy jste byl vlajkonošem československé výpravy a kapitánem týmu. Jaké byly příčiny neúspěchu?

Začalo to už tím, že Ivan Hlinka byl

zraněný a nemohl s námi jet. A v prvním utkání si zlomil ruku Vláda Martinec, takže tam nebyli dva naši klíčoví hráči. Mužstvo se navíc generačně obměňovalo, už tam nebyli ani brankáři Holeček a Dzurilla. Potom na nás vltli Američané a dali nám 7:3. Po olympiádě se na nás doma vrhli novináři. My jsme ale logicky moc výřeční nebyli... Dostali jsme náter v novinách, nás staré z národňáku vyřadili. A pak přišlo mistrovství světa v Göteborgu v roce 1981 a byli jsme tam zpátky, protože za nás ještě neměli náhradu. To byl můj poslední šampionát.

Tehdy vám bylo 33 let a draftoval vás Detroit Red Wings. Byl jste první československý hráč, kterému se naskytla možnost odejít legálně do zámoří. Již jste zmiňoval, proč jste ji nevyužil. Místo toho jste odešel do švýcarského Lausanne a potom do francouzského Grenoble. Jaký byl hokejový a osobní život za železnou oponou?

Lausanne je krásné město u jezera a je to kousek do hor. Jezdit na lyžích jsme ale měli zakázáno, protože kdybychom se zranili, nedostali bychom žádnou pojistku. To jsme měli ve smlouvě. Jinak to tam ale bylo bezvadné! S Jirkou Novákem jsme tam byli dva roky. Potom ale přišel nový prezident klubu, který byl magor a říkal, že nechce v mančaftu „komunisty“... Já přitom v KSČ nikdy nebyl. Vzal místo nás Kanadany a spadli z ligy... Šel jsem pak do Grenoble a Jirka Novák do Villard-de-Lans, které je 25 km od Grenoble. To byla velká rivalita. Fanoušci se hádali, kdo je lepší. Jestli já, nebo Jirka. Tam se mi hrálo dobře, tam jsem vynikal. Dali mi přezdívku „TGV“ podle toho jejich rychlovlaku. (smích) Dcery tam chodily do školy, naučily se perfektně francouzsky, vystudovaly tam, vdaly se. Jedna žije u Ženevy, druhá u Lausanne. Jen škoda, že je to k nim 800 kilometrů...

Přemlouvali vás, abyste vstoupil do KSČ?

Bohuslav Ebermann na současném snímku ještě jako starosta Vochova (foto: Jaroslav Rokoský)

Když byl v Plzni trenérem Míla Vinš, celou sezonu do mě hučel, abych se k nim dal. Ale to jsem nemohl. Vždycky jsem přišel domů a říkal mámě, že tam nepůjdu, že by se děda v hrobě osmkrát obrátil! Sebrali mu pilu a vyhodili ho z ní, a já bych šel do partaje...

Kolik si z vašeho příjmu nechával Pragosport?

Hodně, asi 45 procent. Když jsem končil v Plzni, měl jsem 3 500 korun měsíčně plus prémie. V zahraničí jsem dostal plat 140 tisíc korun, takže to byl rozdíl!

Odmítl jste spousty nabídek na emigraci, když jste byl ve vrcholné hokejové formě, a nakonec jste emigroval v roce 1987.

Končil jsem v Grenoblu jako hráč

Vždycky když se vracím přes Rozvadov, u toho parkoviště vpravo si vzpomenu, jak jsme tam stavěli a vyplňovali celní prohlášení. A čekali, jestli nás budou prohlížet, nebo ne.

a žádal jsem, aby mi prodloužili výjezdní doložku, abych tam mohl působit jako trenér. Soudruzi ale řekli: „Ne. Musíš se vrátit na tři roky do ČSSR, tady trénovat, a pak můžeš zase jít.“ Doma jsem to povídal bývalé ženě a ta reagovala slovy: „Jeď do bytu a přivez mi to a to.“ Jel jsem. Zkusil jsem ještě vyjednat v Praze, ale marně. „Byl jsem se zeptat na Pragosportu a neprodlouží mi to,“ volal jsem jí nazpátek. „Já už se nevrátím, jestli chceš vidět děti, tak se vrať do Grenoblu,“ řekla mi, a tak jsme celá rodina emigrovali. Naštěstí se to za dva roky otočilo. Mezitím mi tady ovšem komunisti

všechno vzali. Byt na Lochotíně mi zabavili s veškerým vybavením, rozestavěný barák v Plzni... Měl jsem ještě dům ve Vochově, kde bydlela moje máma. Než jsem emigroval, přepsal jsem ho na ni, ale komunisti to neuznali, a tak bydlela sice v mém vlastním domě, ale platila tam nájem!

V čem myslíte, že tkvělo kouzlo vaší hokejové generace?

Naše jediná motivace, jak se z toho tehdejšího marastu tady dostat, bylo uspět. Snažili jsme se. Ta naše generace asi byla nadaná, ale taky pracovitá, protože bez práce je vám nadání k ničemu. Měli jsme chuť „Rusáky“ porážet. Když se vyhrálo, tak lidi jásalí a měli radost. Na chvíli se dostali z té deky, která na nich ležela. To pro nás bylo zadostiučinění: „Tak, teď jsou hospody plný a už to jede!“ (smích)